

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

GIJ ZIET HET IMMERS

Gij ziet het immers, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve; op U verlaat zich de arme, Gij zijt geweest een Helper van de wees.
Psalm 10 : 14

Psalm 10 evenals Psalm 9 is van David. Donkere wolken hadden hem ten dode toe benauwd. „Gij had de mens op ons hoofd doen rijden, wij waren in het vuur en in het water”. Doch dit was het ergste voor de psalmist: tussen de Heere en zijn ziel hing een donkere floers. In vers 1 zegt hij: „O Heere, waarom staat Gij van verre, waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid?” Neen, niet de tegenheden en verdrukking, de haat van zijn vijanden waren het smartelijkst voor David, maar de Heere kwijt te zijn, was voor hem het allersmartelijkst.

Op een andere plaats lezen we: „Doch David sterkte zich in de Heere zijn God”. Maar thans scheen het of zijn geloof en hoop hem geheel ontvallen waren. Doch zie, mocht er voor het oog van hem een bewindsel zijn, voor des Heeren oog was er, met eerbied gesproken, geen bewindsel waardoor Hij David in zijn moeite, zorgen en gevaren niet zag. En daarom de Heere scheen verre en was toch nabij!

Dat blijkt hier. Gelijk in de natuur de zon achter de wolken schuilen kan gaan en er evengoed toch is, zo is het hier.

Een jongen was bezig met een vlieger, die heel hoog stond. Een ander kwam en vroeg waar zijn vlieger was. De jongen antwoordde: In de lucht. Ja maar ik zie hem niet, antwoordde zijn vriend.

De jongen antwoordde: Dat kan wel zijn, maar ik voel hem.

De Heere deed de wolken voor Davids oog weg en daar brak het geloof door, en nu roept hij uit: „Gij ziet het immers!”

Ontroerende gedachte. De Heere ziet het! Ja, dit is vooreerst een zielvernederende en ontdekkende gedachte, God ziet het. Hij ziet alles, verborgen en openbare dingen. De alwetende, alziende God ziet ons in ons bestaan, onze zonden, onze dwaasheid, onze handelingen. In de overtuiging daarvan en de ontdekking van onze zonde, hoe benauwd kan het zijn:

God enkel licht
Voor Wiens gezicht
Niets zuiver wordt bevonden.

Hij stelt onze verborgen zonde in het licht Zijns aanschijns. Hij doorlicht de binnenkamers van de buik. Onze openbare, onze verborgen en onze geheime zonden.

Doch ook *vertroostende gedachte.*

God ziet ook het onrecht, dat hun aangedaan wordt, de verdrukking, de tranen en het lijden van Zijn volk. 'k Ben met mijn zuchten en mijn zorgen voor U niet verborgen, zegt de dichter, want: „Gij aanschouwt de moeite en

het verdriet”. De moeite, de worsteling, de strijd.

Moeite komt van moede. Door moeiten wordt men vermoeid. Dat is in het dagelijkse leven zo. Wat al moeiten, zorgen en kwellingen kunnen er zijn, die ons de rust op ons leger benemen. Bij dagen en bij nachten gaat men er onder gebogen als onder een zware last. Doch, geldt dit van de mens in zijn natuurlijke omstandigheden, die moeite en dat moede worden komen niet miader voor in geestelijk opzicht. Daarom zegt de Heere: „Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven”.

Vermoeid zijn van ons wettisch zwoegen. Wat een moeite wordt aangewend om door zijn eigen werken, om door de wet gezaligd te worden. Jesaja zegt: „Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden; daarom wordt ge niet ziek”. En zo komen ze in alles teleurgesteld uit.

En nu zegt de tekst: „Gij aanschouwt het”. Dit is sterker dan zien, want het betekent van alle zijden bezien, ergens bijzonder notitie van nemen, zich ergens mee inlaten. Want toch, de Heere is geen ledig aanschouwer. Hij merkt op en let op hun zuchten en roepen:

'k Ben met mij zuchten en mijn zorgen
Voor U niet verborgen;
Daar Gij alles ziet en weet.

Ja, zegt de dichter in Ps. 56: „Mijn tranen hebt Gij in Uw fles vergaard”.

Opdat men het in Uw hand geve!

De kanttekeningen van onze statenoverzetters zeggen: dat is de mens, die het in Gods hand legt. Bij anderen lezen we: God, Die het in Zijn hand neemt. Beide is het waar. God stelt het in Zijn hand en daarom legt het volk het in Zijn hand, daarom zegt ook Petrus: „Werp al uw bekommernissen op Hem, want Hij zorgt voor u”.

Op U verlaat zich de arme!

Aan de kennis van die geestelijke armoede ontbreekt het bij de meesten. Rijk en verrijkt en geen dings gebrek, dat is de kerkelijke, de rechtzinnige mens, dat zijn de verbondskinderen, de bezittende klasse. Ze hebben het, ze weten het, wij zijn Abrahams zaad. Doch de Heere zegt: „Gij hebt de naam dat gij leeft, doch gij zijt dood”.

Ja, armen heeft Hij met goederen vervuld. Ook na ontvangen genade blijven ze arm. Hoe meer en hoe verder ze geleid worden, hoe armer, blinder en ongelukkiger ze worden en blijven in zichzelf.

Zich verlaten op, betekent: hij laat zich neer-

VAN DE ADMINISTRATIE

Als u dit leest is nr. 24 van onze 3de jaargang reeds verschenen. Dit betekent, dat nog een tweetal nummers zullen verschijnen van deze jaargang. Waarom wij dit schrijven? Om u te herinneren aan de betaling van het verschuldigde abonnementsgeld voor de vierde jaargang.

Hoewel wij de z.g. regeling „bij vooruitbetaling” niet hebben, zouden wij het zeer op prijs stellen wanneer even de moeite genomen wordt het abonnementsgeld te storten op ons gironummer 704350. Reeds 300 abonnees hebben spontaan betaald. Hier waren veel extra's bij, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn. Wie volgt hun voorbeeld?

Sinds de laatste verantwoording ontvingen wij weer extra f 202,50. Met veel dank vermelden wij dit.

Wie kan ons helpen aan het tegenwoordige adres van A. C. de Jong, Zuidermeerweg 14d, Emmeloord?

Bij voorbaat hartelijk dank. Ons gironr. is 704350 t.n.v. Administratie „Bewaar het Pand”, Van Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn. v.d.L.

VAN DE REDAKTIE

Dagelijks komen er enige kaarten binnen van hen, die een abonnement nemen op de preken-serie „Van Recht en Genade” en/of één of meer exemplaren willen ontvangen van het zo mogelijk uit te geven boekje met preken van Chr. Geref. predikanten.

Die zich op de preken-serie abonneren kunnen binnenkort een aflevering te gemoet zien. Er zijn nog niet voldoende aanmeldingen voor een prekenboekje. We verwachten echter dat er nog meer aanmeldingen zullen komen. Daarna kan pas uitgemaakt worden of de uitgave financieel verantwoord is.

Mogen we aandrigen op spoedige inzending van de kaart, die in het vorige nummer van dit blad ingesloten was, voorzover men dat nog niet gedaan heeft en wel prijs stelt op toezending van een en/of ander? Het is gebleken, dat een postzegel van f 0,12 op de kaart voldoende is.

N.B. Het boekje „Jeugdleven in Bijbels licht” is mogelijk al verkrijgbaar als dit nummer verschijnt, in elk geval binnenkort. Zo heeft de uitgever ons verzekerd en daar rekenen we op. Er zijn al enkele bestellingen van kerkeraden binnengekomen en ook partikulieren blijken belangstelling voor het boekje te hebben. B

zinken als op de enige grond van genade en heil. En tenslotte zegt David: „Gij zijt een Helper van de wees geweest”.

Een wees, een deerniswaardig schepsel, een hulploze, die ouders en verzorgers mist; een bloem, welker steel voor het ontluiken er van geknakt is.

Voor dezulken is de Heere nu een Helper. Immers zal een wees bij U ontfermd worden. Welke dierbare eigenschappen van de Heere roept de dichter hier uit.

Kennen wij daar iets van voor onze onsterfelijke ziel voor de eeuwigheid?

Wat al moeiten en zorgen, wat al zonden en ellende, en dan geen toevlucht in dit leven, dat is ook geen toevlucht in het sterven! Als alles feilt en faalt, de Heere blijft voor Zijn volk de enige Rotsteen des betrouwens.

En Zijn Woord wordt vervuld:

Die in 't stof lag neergebogen
Wordt door Hem weer opgericht.

S

S

De Christinnereis is voor jong en oud

3

Toen Christinne de volgende morgen was opgestaan en gebeden had, en enige tijd met haar kinderen gesproken had, werd er hard aan de deur geklopt. Zij antwoordde: „Zo gij komt in de naam des Heeren, kom dan binnen”. Hierop hoorde zij iemand zeggen: „Amen”, terwijl de deur geopend werd en iemand binnen trad met de woorden: „Vrede zij dezen huize!”

Toen hij dat gezegd had, zei hij: „Christinne, weet ge waartoe ik hier gekomen ben?”

Zij bloosde en beefde en haar hart trilde van verlangen om te weten van waar hij kwamen welke tijding hij voor haar had.

Gedrongen door de blijken van haar belangstelling naar het doel van zijn komst, zei hij: „Mijn naam is Verborgenheid. Ik woon bij hen, die in de hoge zijn. Daar, waar ik woon, heb ik gehoord, dat gij begeerte hebt om ook daar te komen. Ook zegt men, dat gij leed gevoelt over het verdriet uw echtgenoot aangedaan door uw hart te verharderen tegen zijn weg, en uw kinderen in hun onwetendheid te laten. Christinne, nu heeft Hij, Die barmhartig is, mij tot u gezonden om u te zeggen, dat Hij gereed is om te vergeven, gaarne en menigvuldig. Hij wil ook, dat gij zult weten, dat Hij u tot Zich nodigt en u aan Zijn tafel wil ontvangen, en u verzadigen met het vette van Zijn huis en met het erfdeel van uw vader Jakob. Christinne, uw echtgenoot leeft nu reeds met duizenden gezaligden, altijd aanschouwende het aangezicht des Heeren. Hoe zullen zij zich verblijden als zij uw voetstappen zullen horen op de drempel van het Vaderhuis”.

Op de nacht van ontdekking en ontgronding, van droefheid en gebed, strijd en vertroosting, is een heerlijke morgenstond voor haar aangebroken. Bij de aanvang van de dag was het hart van Christinne als vervuld met Gods goedertierenheid. De geur, die daarvan uitging in haar gebed, was ook tot zegen voor de kinderen, zodat er met vrucht van gesproken werd. Deze jeugdige harten gevoelden dat moeder iets van de Heere mocht vertellen. Zijn genade was haar dierbaar, het enige licht- en steunpunt van haar hart, in al haar droefheid.

Op deze aangename morgenstond volgde een heerlijke dag vol zoete vertroosting.

Terwijl Christinne met haar kinderen in het licht van Gods bijzondere heilsopenbaring stond, de tempel van de Heilige Geest, werd het gezin door het kloppen en binnenkomen van Verborgenheid wonderlijk verrast. Met de woorden: „Vrede zij dezen huize!” werd van de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, gesproken. Gelijk als bij Job kwam Gods verborgenheid over de tent van Christinne tot zegen voor haar huis. Vanuit Zijn barmhartigheid en vergevende liefde kwam Hij tot haar te spreken, Zijn hemelpoort te openen met de verzekering dat zij daar verwacht werd.

De Heere kende haar in haar droefheid over haar zondigen tegen Hem. In haar droefheid over het blijven met haar kinderen in de stad Verderf, toen haar man haar smeekte mee te reizen naar Sion. O, dat niet luisteren naar die welmenende roepstemmen van Gods genade, waarmee zij ook haar kinderen verhinderde in te gaan. En in deze droefheid is zij vertroost van Zijn ontfermende liefde.

Bij het horen van al deze goede woorden werd Christinne zeer beschaamd en boog zij ootmoedig het hoofd. Zij kwam in verlegenheid te staan tegenover de Heere vanwege Zijn nederbuigende goedheid. De gedachte tegen Hem gezondigd te hebben, maakte haar zo klein, zo ootmoedig. 't Deed haar komen in verwondering! Naar recht had de Heere Zijn hand van haar af kunnen trekken.

Daar Verborgenheid de verborgenheden des Heeren kent, is het hem aangenaam daarvan te spreken tot vertroosting van bedroefden. Ook is het de aard en gewoonte van Verborgenheid zichzelf verborgen te houden. Nooit treedt hij op de voorgrond. Als gezant spreekt hij van de Vader en de Zoon.

Na een levendig gesprek met Christinne vanuit Gods ontferme liefde, overhandigde Verborgenheid haar een brief van de grote

Koning, die voor haar innerlijk leven van grote betekenis zou zijn zo hij recht gebruikt werd.

Het is een brief van Christus van Zijn liefde tot haar, opdat zij in haar levensopenbaring een leesbare brief van Christus bevonden mocht worden. Een brief, die niet te schrijven is met inkt, maar door de Geest van de levende God. En dat niet in stenen tafelen, maar in vleses tafelen des harten.

Bij het openen van de brief, die Christinne zo plechtig en deftig ter hand gesteld was door Verborgenheid, kwam er een geur uit als van de welriekendste olie. In alles wat u van de Heere mag ontvangen, is de geur des hemels, die het hart inneemt en verkwikt. Het is de reuk van Zijn heiligdom.

De brief was geschreven in letters van goud en de inhoud was, dat de Koning verlangde, dat zij Zijn voorbeeld zou volgen door Zijn voetstappen te drukken gelijk dat ook door de Pelgrim in het geloof betracht was. Want dat is het middel om in Zijn stad te komen en in eeuwige vreugde voor Zijn aangezicht te verkeren.

Onder het lezen van de brief kwam deze moeder in grote verwondering over de liefde des Heeren. Vanuit die liefde bad zij: „Heere, trek mij en mijn kinderen tot U om in die rechte wegen te gaan en U te aanbidden in Uw heerlijkheid”.

De zoete vertroosting van Gods genade verbinden ons hart steeds inniger aan Hem in de beleving van onze onwaardigheid en afhankelijkheid.

Verborgenheid heeft ook nog een andere opdracht ontvangen voor Christinne. Haar moet in de naam des Heeren gezegd worden, dat de weg naar de Hemelstad loopt door veel verdrukkingen. En dat kan niet anders!

De wereld, die in het boze ligt, staat ons in

het zoeken van de Heere om voor Hem te leven, altijd tegen. En dat is nog niet eens het ergste. In het leven der genade worden wij wel het meest verdrukt door ons verdorven bestaan, dat met satan, zonde en ongelooft samenspannt. Van dag tot dag hebben wij de hulp des Heeren nodig om daarin niet onder te gaan. Gelijk de Pelgrim moet zijn vrouw met de kinderen ook over de vlakte heen naar de enge poort. En zij zal het van haar man wel gehoord hebben, dat men heeft te letten op de stenen van Gods beloften om enerzijds niet te vervallen in moedeloosheid, en anderzijds niet op te gaan in het zedelijke leven met wat eigengemaakte vroomheid! Wie dierbaarheid ziet in de beloften van het Evangelie komt er mee in de dood der onmogelijkheden, want zij kunnen door ons niet vervuld worden. Hij, Die de beloften gaf, kan en wil ze vervullen. En in dat besef worden we er door gebonden aan de troon der genade. Vanaf de levendmaking gaat het om de waarachtige bekering tot op de dag, dat de ziel bevrijd wordt van het lichaam der zonde. En zo is het altijd een gaan door de enge poort.

De brief, die Christinne vanuit de hand des Heeren ontvangen had, moest zij altijd bij dragen, en gedurig daarin lezen met de kinderen, totdat zij hem geheel van buiten kende. Maar al jagen wij met al de liefde van ons hart naar de volmaaktheid, dan wil dat niet zeggen, dat de volmaaktheid in dit leven te bereiken is. En zo is het met lezen van de brief ook, om hem van buiten te leren.

zal de volmaaktheid eenmaal verkregen worden in Sion.

Uit deze brief wordt u opgewekt tot het zingen van de wegen des Heeren. Laat uw hart gesteld zijn op de weerklink der bergen. U wenst toch eenmaal eeuwig te zingen van de goedertierenheden des Heeren?

Verlies de brief niet, want u hebt hem nodig voor de reis en daar zal naar gevraagd worden bij de hemelpoort!

Nijkerk

R. Kok

Naar de Catechisatie

De voorzienigheid Gods (vervolg)

c. De REGERING GODS

De Godsregering is een aangrijpend en ondoorgrondelijk, maar ook een rijk vertroostend stuk in de geloofskennis, want zij omvat alle dingen, ook de allerkleinste. „En ook uw haren van het hoofd zijn alle geteld”. Matth. 10 : 30.

Zij is met ons eindig verstand nooit te omvatten en te verstaan. Alleen het levend geloof leert haar aanvaarden en aanbidden. Alle dingen liggen onder de albesturende hand des Heeren, zelfs dezonde (Gen. 50 : 20) en de duivel. Daarom is er bij God geen toeval. Aan 's mensen kant kunnen de dingen toevalligerwijze voorkomen. Ruth 2 : 3: „En haar viel bij geval voor een deel van het veld van Boaz”. Luk. 10 : 31 in de geschiedenis van de barmhartige Samaritaan: „En bij geval kwam een zeker priester dezelfde weg af”.

Hoe komt de dwaasheid van de mens uit, die zelf zijn levenslot in handen wil nemen en tot waarzeggerijen of toekomstvoorspellingen zijn toevlucht neemt.

De leer van het „nootlot” is heidens. We vinden het bij de Mohammedanen en de Stoïcijnen. De bekende Duitse nazi-leider, Hitler, sprak destijds van „de voorzienigheid”, waardoor velen hem nog voor een godsdienstig mens hielden. Maar hij bedoelde er niets anders mee dan een onbestemde hogere macht.

Hoe moeten we staan tegenover de z.g. „kansspelen”?

Naar de heilige bedoeling en het godvrezend gebruik van de voorzienigheid Gods afwijzend. We kunnen deze niet anders bezien dan als een spelen met de voorzienigheid des Heeren, als een omlaag halen van dit rijke geloofstuk. Niet anders is het met het kaartspel, waarmede zelfs zoveel kerkmensen zich bezighouden. In dit verband willen we u een arti-

keltje laten lezen, dat we overnemen uit het „Gereformeerd Weekblad” van 15 febr. j.l. no 7. Het luidt als volgt:

HET ONTSTAAN VAN HET KAARTSPEL
Velen, zelfs in onze kringen, beleggen gaarne een kaartavondje. Op het oog, wanneer het niet om geldbedragen gaat, moge dit misschien een onschuldig vermaak lijken. Wanneer we echter weten hoe dit spel in de wereld gekomen is, moge huivering ons bevangen. Om de toenmalige koning van Frankrijk, die leed aan buien van zwaarmoedigheid, te verstrooien, werd dit spel in 1392 ontworpen door iemand, die een grote haat koesterde tegen God en Zijn volk. Voor zijn boze schepping koos hij Bijbelse figuren. De koning stelde de duivel voor. De vrouw was Maria, zodat Jezus het kind werd van haar en de duivel. De Heere Jezus Zelf werd voorgesteld als de Jonker. In schoppen en klaveren werd de vervolging der ware gelovigen uitgebeeld. Zijn verachting voor de wet der 10 geboden legde hij vast in schoppen en klaveren 10.

De bedoeling was door dit kaartspel de harts-tochten op te wekken, de duivel te aanbidden en de heiligen te vloeken, alsmede Maria te bespotten. Wanneer we dit nu weten, is het niet verwonderlijk, dat de oude vromen dit spel het prentenboek van de satan noemden. Mogen wij en onze kinderen ons verre houden van de beoefening ervan. Wij kunnen onze tijd beter gebruiken om te graven in de goudmijn van Gods Woord. Daarmede worden wij nooit teleurgesteld, want het is een fontein van heil, dat nooit vergaat”.

(Verh. Bennekom)

Met de loterijen komen we op hetzelfde vlak als van een spelen met de voorzienigheid Gods. Ook de loterij is een omlaag halen van deze heilige geloofszaak. Het is een DWINGEN van Gods leiding.

Dit geldt echter niet van het HEILIG GEBRUIK van het lot, zoals op het kerkelijk erf, bij herhaalde staking van stemmen tot verkiezing van ambtsdragers. In de diepste zin van het woord vloeien al de hiervoor genoemde dingen voort uit hetzelfde beginsel

als de zonde in het Paradijs: wij willen als God zijn!

Onze Heidelbergse Catechismus wijst schoon op het nut van de leer der voorzienigheid Gods. Zij leert ons: „In alle tegenspoed geduldig te mogen zijn, in voorspoed dankbaar en in alles, dat ons nog toekomen kan, een goed toevorst te hebben op onze getrouwe God en Vader”.

Wat is „in tegenspoed geduldig te zijn”? Is dit het, zoals men wel eens zegt: Och, je moet er maar in berusten, de mensen doen het ons niet aan. Er is nu eenmaal niets aan te doen, je moet het maar nemen zoals het komt.

Neen, zulke redeneringen zijn zuiver een stoiciens gebaar. In het gezegde: Je kunt er toch niets aan doen, ligt zuiver de gedachte opgesloten: als men er wat aan doen kon, dan zou men het niet nalaten, dan zou men er zich terdege tegen verzetten. Dus... opstand tegen God!

Het „geduldig zijn” wat onze Heidelberger bedoelt, is heel iets anders, namelijk de stille godvrezende onderwerping aan de heilige wil des Heeren, als vrucht van Christus' bede in de hof van Gethsémané: „Uw wil geschiede”. Asaf zat geweldig met het onbegrijpelijke stuk van de Godsregering. Naar 's Heeren belofte

de vromen gezegend worden met voorspoed en dat de goddelozen op hun wegen van welvaart... Gods straffende hand zouden ondervinden. Maar bij Asaf was het precies omgekeerd. Daarom was hij het lang niet met God eens in Zijn doen. „Totdat ik in Gods heilgdommen inging”. Dit „totdat” wijst op een zielsproces en wel van zielsworsteling om er uit te komen. Maar hij kwam er niet uit. Alleen in Gods heilgdom. Toen zag hij zich en erkende: „Een groot beest te zijn bij de Heere”. Zo mocht hij buigen onder Gods heilig doen en oogmerk. We zien zo duidelijk bij Asaf deze gang: Asaf eerst *tegen* God, daarna: *vóór* God (als een verootmoedigde), toen: *onder* God (buigend), maar ook: *bij* God (Ps. 73 : 28)!

In voorspoed dankbaar.

Hierover echter in een volgende les D.V.
Urk v.L.

DE WAARHEID VAN SCHEPPING EN VAL

11.

Betrouwbaarheid en doelgerichtheid.

We herinneren de vraag aan het eind van het laatste artikel: „Zijn we echter klaar met het konstateren daarvan?” U weet het, we hebben gezien dat het bijbelse woord „waarheid” wel degelijk in zich heeft de overeenkomst met de werkelijkheid. Maar we stelden deze vraag, omdat we wél wisten, dat we met de bestrijders van de historische betrouwbaarheid van Genesis 1-3 nog niet klaar waren.

De moeilijkheid is hier weer, dat door voorstanders en bestrijders dezelfde woorden gebruikt worden. Zo is dit het geval met de betrouwbaarheid van de Heilige Schrift. De waarheid van Gods Woord houdt voor ons in de betrouwbaarheid van Gods Woord. Echter nu horen we vandaag een wonderlijke redenering, die vooral voor de benadering van de eerste Bijbelhoofdstukken van groot belang is. Men wil gaarne vasthouden aan de betrouwbaarheid der Schrift, maar — zegt men — deze betrouwbaarheid heeft een bijzonder karakter. En het lijkt mij nodig, dat we eens nader op deze bewering ingaan. We zullen dan zien, hoe gevaarlijk deze is en in wezen niets anders betekent dan een ondergraven van de belijdenis van de betrouwbaarheid der Heilige Schrift.

Wat is dan het bijzonder karakter van de betrouwbaarheid, waarvoor wij oog moeten krijgen? Wel, wij moeten oog hebben in het spreken over de betrouwbaarheid van de Heilige Schrift voor de „doelgerichtheid” van die Schrift. In feite komt het dan hier op neer, dat de Bijbel alléén betrouwbaar is in de doelgerichtheid. De wijze, waarop het doel

nader beschreven wordt, is niet van zo groot belang en in feite niet betrouwbaar. Zo kunnen dus allerlei uitspraken en historische bijzonderheden opzij geschoven worden als niet-betrouwbaar.

We zouden hier niet over schrijven als dit element in de zgn. nieuwe benadering van Gods Woord en bijzonder van het gedeelte, dat ons bezig houdt, niet zo met nadruk naar voren wordt gebracht. Het is tegenwoordig „in” om te schrijven over de „doelgerichtheid” van de Schrift. Opvallend is het, hoe vaak Prof. Dr. G. C. Berkouwer deze zaakter sprake brengt in zijn bekende werken „De Heilige Schrift” I en II. En het is geen geheim dat deze werken bedoeld of onbedoeld hebben meegewerkt aan de huidige benadering van Gods Woord. Wel heeft Prof. Dr. G. C. Berkouwer zelf geschreven over de gevaren, die in de aandacht voor de „doelgerichtheid” van de Heilige Schrift verborgen liggen. Zo lezen we in „De Heilige Schrift I” in het hoofdstuk „Gezag en vertolking”: „Het is begrijpelijk dat men bij de „scopus” (is doel) der Heilige Schrift meermalen de vraag gesteld heeft of de aandacht voor zulk een „scopus” niet als vanzelf de poort opent naar het subjectivisme en naar de willekeur”. Ondertussen opent voor deze schrijver de „doelgerichtheid” van de Heilige Schrift poorten naar de nieuwe benadering van Genesis 1-3. Duidelijk komt dit uit in de verdediging van het tijdgebonden wereldbeeld van de Bijbelschrijvers vanuit de gedachte van het doel van de Schrift. Zie daarvoor „De Heilige Schrift II”.

En niet alleen in deze dogmatische werken, maar ook in meer populaire werken en artikelen vinden we telkens het wijzen op het doel van de Bijbel.

Heeft dan Gods Woord geen doel? Zeer zeker, God Zelf heeft de Schriften gegeven met een bepaalde bedoeling. Zij zijn ergens opgericht. Al te duidelijk spreekt daar Gods Woord zelf van. In dezelfde werken, die we tevoren noemden, kunt u menig voorbeeld lezen. In Johannes 20 : 30, 31 staat: „Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek. Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus de Christus is, de Zoon Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam”. Een ander, niet minder sprekend, voorbeeld in Romeinen 15 : 4: „Want al wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lezing tevoren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden”. Duidelijk is het dat de Schriften een „opdat” hebben, „een doel waartoe....”.

Het is niet nieuw dat men oog heeft voor de gerichtheid van de Heilige Schrift. Luther en Calvijn hebben zelfs bijzonder oog gekregen voor het doel van Gods Woord. Calvijn spreekt er meermalen van wat de Heilige Geest met bepaalde woorden bedoelt. Wie de inleiding leest op het boek Genesis — in „Stemmen uit Genève”, Bundel I — vindt daar ook geschreven over het doel van het eerste Bijbelboek. Het is van God gegeven „dat de mens..... de wondere werken van God aanschouwend, de Werkmeester eerbiedig zou vereren”. De gehele samenvatting van de hoofdinhoud van het boek Genesis is vertolking van wat de Heere bedoelt met dit Bijbel-

Het is echter niet zo, dat dit door Calvijn gebruikt is om ook maar iets af te doen van de betrouwbaarheid van enige mededeling in Genesis. Het is b.v. in ditzelfde inleidend gedeelte wel opmerkelijk hoe hij schrijft over het auteurschap van Mozes in verband met de kritiek, dat hij geen ooggetuige is geweest van de schepping. Daar kunnen velen het vandaag mee doen: „Want wanneer zij het geloof aan deze geschiedenis wegnemen, omdat ze na een lange reeks jaren weer verhaald wordt, moeten zij de voorspellingen ook afwijzen, waarmede dezelfde Mozes dingen voorgezegd heeft, die zoveel eeuwen later gebeurd zijn.

Duidelijk is het dat Calvijn nimmer vanuit de doelgerichtheid van de Heilige Schrift niets heeft af willen doen aan de betrouwbaarheid. Ook Bavinck, die zeer zeker het doel van Gods Woord naar voren heeft gebracht, heeft dit niet gedaan ten koste van het gezag. Hoe kan het ook anders, want hij hoorde in Gods

Woord zelf de verbinding tussen de inspiratie door God Zelf en de doelgerichtheid. De tekst, waarin hij van het doel hoorde spreken, was nl. 2 Timotheüs 3 : 16, 17: „Al de Schrift is van God ingegeven en is nuttig tot lering..... opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust”.

Zo wilde Bavinck ook het doel van het scheppingsverhaal niet voorbijgaan, maar tegelijkertijd vasthouden aan de geschiedenis zoals die daar gegeven wordt. En laten zij, die dit vandaag niet doen, zich niet op Calvijn of Bavinck beroepen, maar liever eerlijk zeggen, dat zij anders zijn!

D. Slagboom

Herinneringen

9.

In onze tijd is er veel te doen over de vraag hoe lang een kerkdienst moet zijn, en wat zulk een dienst tot inhoud moet hebben. Denk nu niet, dat het onze bedoeling is een poging te wagen om daar een antwoord op te geven. Stel u zelf maar de vraag: Wat heeft een kerkdienst mij persoonlijk te zeggen? Het veiligst gaan wij zo wij dan niet met onszelf of anderen te rade gaan, maar ons afvragen of het leeft in het hart:

Eén dag is in Uw huis mij meer dan duizend, waar ik U ontheer.

'k Waar liever in mijns Bondgods woning, een dorpelwachter, dan gewend aan d' ijdele vreugd in 's bozen tent.

Bij zulk één gaat het niet over de duur van een kerkdienst of over de liturgie, maar is er behoefte in het hart om de Heere in Zijn huis te mogen ontmoeten, en als dat zo mag zijn, is er steeds weer verlangen om te kunnen gaan, omdat daar de plaats is waar de Heere woont, maar ook door middel van Zijn Woord tot ons spreken wil. Daar gevoelt men zich dan thuis en zingt het van harte: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot.

Dat wij deze regelen schrijven, is naar aanleiding van een geschiedenis, die vaak in mijn herinnering opkomt, en wel het volgende: Het is bijna een halve eeuw geleden wat wij u thans wensen mede te delen, in de tijd, dat Ds. Van Brummen de gemeente van Alphen a/d Rijn diende. De ouderen, die hem hebben gekend, weten met mij, dat hij een oprechte herder en leraar was. Dat zei hij niet van zichzelf, maar dat kwam in alles openbaar, zowel in het herderlijke werk, als in de verkondiging van het Woord Gods.

Zo geschiedde het, dat Ds. Van Brummen een bezoek bracht in een gezin waar de vreze Gods woonde. Al dadelijk bij het binnen komen werd de vraag gesteld of Ds. een bezoek wilde brengen bij een oude buurman, die ernstig ziek was en ging sterven. Die oude zuster, bij wie wij zo gaarne vertoefden, verzorgde hem met al de liefde, die zij had, want die oude buurman leefde zonder God in de wereld, en daarom ook zonder hoop voor de eeuwigheid. In Gods huis kwam hij nooit, behoefte om Gods Woord te lezen had hij niet, en nog minder dat te onderzoeken. En zo was hij aan het einde van zijn leven gekomen. Uiteraard probeerde onze oude zuster met hem te spreken over de dingen der eeuwigheid, hem in liefde te vermanen, en er tevens op te wijzen, dat wij zo God niet kunnen ontmoeten, want dat er voor onze schuld betaald moet zijn om de reis naar de eeuwigheid te kunnen maken. Deze woorden schenen enige indruk op hem te hebben gemaakt, want hij had verzocht of Ds. Van Brummen hem eens wilde bezoeken. Direkt gaf Ds. dan ook aan die vraag gehoor en wendde zich dadelijk tot deze ernstige zieke met de vraag: Waarom is het, dat u mij ontboden heeft? Welk antwoord, denkt u, dat gehoord werd? O dominee, ik kan niet meer beter worden en nu ga ik sterven, en ik wil zo graag naar de hemel. Wat zou de dominee hierop antwoorden? Zijn antwoord was kort en zakelijk, en met beslistheid werd het woord gesproken: Oude vriend, luister eens. U wilt naar de hemel? Och man, daar kunt u het niet uithouden, want daar

gaat de kerk aan om nooit meer te eindigen. Op aarde heeft u nooit in Gods huis verkeer, daar was geen lust en behoefte toe, en nu is er in de hemel voor u geen plaats.

Welk een woord vol ernst in getrouwheid gesproken aan het ziekbed van hem, die spoedig ging sterven. Ge denkt toch niet: dat woord was hard? Neen, dat was de waarheid. In de hemel geen plaats voor hen, die op aarde geen behoefte hebben gekend om in Gods huis te verkeren. Ds. heeft bij dit woord geen punt gezet, maar heeft, naar het Woord Gods, hem, die ging sterven, gepredikt, dat er nog mogelijkheid was om zalig te worden, uit de geschiedenis van de moordenaar aan het kruis. Als een getrouw dienaar heeft Ds. zijn eerste bezoek herhaald, en of het tot eeuwigheidszegen geweest is, weten wij niet, maar dit weten wij hieruit, dat niemand ongewaarschuwd naar de eeuwigheid gaat. Laten wij hieruit mogen leren, dat een Bileams wens te kort is als grond voor de eeuwigheid. Immers, Bileam wilde ook naar de hemel toen hij zeide: Mijn ziel sterf de dood des oprechten, maar met dat volk leven wilde en kon hij niet. En lezen wij niet van hem: En men doodde Bileam, de zoon van Beor, met het zwaard; in de strijd tegen Israël? Allen, die door genade met Gods volk leren leven, die alleen kunnen ook met dat volk sterven. Welnu, dat volk heeft de ware lust om de

Heere te vrezen, en zij verlangen steeds om in Gods huis te mogen verkeren, dat is hun hoogst vermaak, en zij twisten niet hoe lang de kerkdienst moet duren, maar zien steeds weer heilbegerig uit naar dat ogenblik, dat zij mogen opgaan naar de plaats waar de Heere wonen wil.

Ten besluite de vraag: Hoe is het bij mij en u met het verlangen naar Gods huis? Wekken wij anderen op: Kom, ga met ons en doe als wij? Laat het ernstige woord van onze onvergetelijke Ds. Van Brummen tot ons mogen doordringen, ook in deze tijd. Hier op aarde geen behoefte om in Gods huis te verkeren, dan zal het onmogelijk zijn éénmaal hier boven altijd bezig te zijn met allen, wier lust en begeerte het was op aarde „in het huis des Heeren een lange reeks van dagen te blijven verkeren”, de Heere te dienen in Zijn tempel.

Spreekt ook de Catechismus in Zondag 38 niet, dat in dit leven de eeuwige sabbat moet aanvangen? Op aarde is alles ten dele, maar het zal toch een waar begin moeten zijn.

Hoe branden mijn genegenheeden
Om 's Heeren voorhof in te treen.
Mijn ziel bezwijkt van sterk verlangen,
Mijn hart roept uit tot God, Die leeft,
En aan mijn ziel het leven geeft.

v.d.L.

DE HEERE GEEFT DEN MOEDEN KRACHT

Dat is het, waarin juist de Heere Zijn grote trouw bewijst. Dat is het wat de gemeente zingt: „Gij zijt de heerlijkheid hunner sterkte, en door Uw welbehagen zal onze hoorn verhoogd worden” (Ps. 89:18). Voorwaarts, voorwaarts moeten wij, hier is geen rust! Hij, Die ons bij de hand heeft gegrepen, wil ons door alles heen hebben. Het is Zijn eigen werk. Het is Zijn welbeproefd voornemen, het voornemen Zijner genade: „Dit volk heb Ik Mij — te Mijner eer — geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen” (Jes. 43:21). Al mogen wij nu zo moede zijn, dat ons de ogen zijn toegevallen, zodat wij niets meer zien, en zo machteloos, dat wij geen lid meer verroeren kunnen, Hij weet ons wel opeens een „sta op en eet” toe te roepen; en willen wij uit loutere misnoedigheid niet meer horen wat ons Zijn engel zegt, dan heet het ten tweeden male: „Sta op”, en er is ons een tafel gedekt in zulk een woestijn, en opnieuw wordt ons het Woord geopend, zodat wij weder veertig dagen en veertig nachten kunnen voortgaan door de kracht dezer spijze (1 Kon.

19:5 en 7). Dat is Zijn kracht, waarmee Hij Zijn moeden sterkt, waardoor Hij ons kracht verleent, — duizend goede en genadige woorden. De Schrift ligt weder open voor ons, zodat wij niet omkomen in onze ellende, verwijfeling, nood, angst en verdrukking. Dat is de kracht, waarvan de apostel spreekt, als hij schrijft: „Opdat gij moogt weten, welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, en heeft Hem gezet tot Zijn Rechterhand in de hemel” (Ef. 1:19 en 20). Hij geeft ons een woord, voortkomende uit Zijn hart, uit Zijn genade en liefde, tegen de zonde, zodat wij het hoofd opheffen, en de versagdheid des harten geweken is voor zulk een licht en glans Zijner genade. Hij geeft ons een woord tegen elke nood, zodat wij door elke verdrukking heenbreken, als ware het een spinneweb; een woord tegen elke onderdrukker, zodat het heet: Waar is dan de grimmigheid des benauwers? (Jes. 51:13), een woord tegen al het zichtbare, tegen duivel en dood, zodat het heet: „Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?” (1 Kor. 15:55).

En het is Hem niet genoeg, dat Hij ons kracht

geeft in onze vermoeidheid, Hij vermenigvuldigt ons ook de sterkte. Hij maakt ons hart volkomen vast door Zijn genade, zo vast, dat er wel eens te veel genade en te veel troost is, zodat wij het niet kunnen uithouden en vol hemelse verrukking zijn, dat wij zulk een sterke God hebben, Die zo doorbreken kan (Micha 2:13).

Dr. H. F. Kohlbrugge

Uit een preek over Jesaja 40:28-31.

Boekbespreking

„IK BEN DIE IK BEN” door H. Verweij
Uitgever Buijten & Schipperheijn te Amsterdam

Volgens het titelblad gaat het in dit boek over eigentijdse en futuristische begrippen, verbonden aan de profetie van de Bijbel. Het wil een antwoord zijn op ontmythologisering en sekularisatie. Het is een boek van 440 blz., waarin de schrijver zijn denkbeelden ontvouwt. De uitgever schrijft, dat hij gaarne de uitgave van dit boek ter hand heeft genomen, overtuigd van het belang der poging het Evangelie in de denk- en ervaringswereld van heden onder woorden te brengen, en van de waarde der bouwstenen, die de auteur daarvoor bijeengebracht heeft. De schrijver zegt zelf op blz. 16, dat de antwoorden in dit boek niet de pretentie van een mathematisch bewijs hebben. Hij draagt slechts bouwstenen aan voor een nieuwe oriëntering (een onkonventionele aanpak en in menig opzicht revolutionaire visie weliswaar), een schets en aanzet voor dieper en deskundiger uitbouw. Zo ziet de schrijver het.

We kwamen bij het doorwerken van dit boek tot allerlei aanmerkingen en vragen. We zullen deze hier niet doorgeven. Dat zou ons te ver voeren. Dat is ook niet nodig. We kunnen volstaan met enkele opmerkingen.

De schrijver is een denker. Hij geeft o.a. beschouwingen over de redelijke betrouwbaarheid en objectieve geldigheid van de Bijbel als Gods openbaring. Dat houdt niet in, dat hij op dezelfde wijze spreekt over Gods Woord als onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Wanneer dit wel het geval was geweest, zou hij zich geheel door dat Woord hebben laten leiden en zou zijn boek een andere inhoud gekregen hebben of niet verschenen zijn.

Verweij maakt wel gebruik van de gegevens in Gods Woord, maar schenkt meer aandacht aan wat de mensen van de wetenschap ons zeggen en wat de ontwikkeling van de techniek ons leert. Zo komt hij tot beschouwingen, die geheel in strijd zijn met Gods Woord. Hij houdt van God niets over dan „de volkomen Mens”. „De geopenbaarde God is mens en deze mens is geheel en al God” (blz. 249). „Wij moeten de geopenbaarde God nu leren en durven zien als de volkomen Mens, als de mens, die bij wijze van spreken, al eeuwig „op zijn bestemming” is, terwijl wij nog ver van het doel af zijn” (blz. 251). Ook in vele andere beschouwingen, zoals over de mensheid en de toekomst, geeft hij zienswijzen, die wel getuigen van denkkraft, maar hun grond niet vinden in het Woord van God.

We hebben in dit boek niet te maken met een Schriftuurlijk betoog, maar met een ontvouwing van eigen gedachten. Deze vonden al veel ingang, zoals blijkt uit een mededeling van de uitgever, dat in Rotterdam en omstreken in enkele weken 1500 exemplaren van dit boek werden verkocht. Dat geeft te denken.

De nood van de mens is groot. Dat blijkt ook uit dit boek, dat met oordeel des onderscheids gelezen moet worden. We moeten terug naar het Boek der boeken, naar het Woord van God om de God der Schriften en de Christus der Schriften daar uit te kennen tot eeuwige behoudenis!

Het boek is uitgegeven in luxe paperback en kost f 9,75.
B

De twee belangrijkste werken
van de „prins der predikers”

Charles Haddon Spurgeon

binnenkort opnieuw verkrijgbaar
in prachtige nieuwe uitvoering!

Omstreeks 15 maart a.s. verschijnt de derde, ongewijzigde druk van DE WONDEREN VAN DE HEILAND (verklaard en toegepast in 34 leerredenen) en DE GELUKENISSEN VAN DE HEILAND (verklaard en toegepast in 59 leerredenen).

Beide boeken worden fraai uitgegeven in geheel linnen prachtbanden.
De lage voorintekensprijs bieden u

tot 15 maart a.s. tien gulden voordeel!

Zend mij onmiddellijk bij verschijning:

..... ex. C. H. Spurgeon, DE WONDEREN VAN DE HEILAND
Voorintekensprijs geb. f 19,50

..... ex. C. H. Spurgeon, DE GELUKENISSEN VAN DE HEILAND
Voorintekensprijs geb. f 21,50

Ik betaal direct na ontvangst ineens/in termijnen* van
(minimum f 5,- per maand.

Naam.....

Adres.....

Woonplaats.....

Datum.....

* Doorhalen a.u.b. wat niet bedoeld is. **BESTELBON**

C. H. SPURGEON 19 Jun 1834 - 31 Jan 1892

Bij verschijning worden de prijzen namelijk verhoogd, resp. van f 19,50 tot f 24,50 en van f 21,50 tot f 26,50. Met andere woorden: u bespaart f 10,- wanneer u THANS op deze belangrijke heruitgaven intekent. Bovendien kunt u desgewenst in termijnen betalen, tot een minimum van f 5,- per maand. LAAT DIT DUBBELE VOORDEEL U NIET ONTGAAN! Zendt vandaag nog de bestelbon aan uw boekhandel of aan

UITGEVERIJ T. WEVER
Postbus 59 - FRANEKER

Geef dit blad aan een
NIET-ABONNEE
win daarmee een
ABONNEE!

SLIEDRECHT - JOH. CALVIJNSCHOOL
Gevraagd:

ONDERWIJZER(ES)

Inlichtingen bij de voorzitter J. v. Heteren,
telef. 01840-3549, of bij het hoofd der school,
H. Logmans, telef. 01858-2504.
Soll. De Sav. Lohmanlaan 20, Sliedrecht.

Wie kan mij in het bezit doen komen van

brochures of preken

van Ds. H. de Cock of van zijn zoon de Professor
van zo in de jaren na de afscheiding.

A. J. Hartman, Eikenlaan 14, Hasselt (Ov.)